

THE IT AND SOCIO-MEDIATIC ANGLICISMS IN THE COMMUNICATION ON ROMANIAN AND SPANISH VIRTUAL SOCIAL NETWORKS

Silvia Popovici

PhD Student, "Ștefan cel Mare" University of Suceava

Abstract: The present paper analyses the importance and the status of recent IT and socio-mediatic anglicisms used in computer mediated communication on socio-mediatic platforms such as Facebook® or Twitter® underlying their dynamics in both Romanian and Spanish. The contrastive approach is intended to reveal the referential or denotative as well as the connotative or expressive functions of such English lexical borrowings or loans starting from the assumption that although at first they were adopted as specialized vocabulary, nowadays such anglicisms have crossed the boundaries of their technical register to become part of the social media users' everyday language. In view of this, they offer a fertile ground for linguistic innovation due to their ongoing adaptation to the graphemic, phonetical and/or morphological systems of the target languages and through semantic expansion. The twofold analysis of the IT and socio-mediatic anglicisms included in our corpus is intended to offer a much clearer picture of the development and importance of such lexical items.

Keywords: social media, anglicisms, referential, expressive, semantic expansion.

Comunicarea digitalizată, văzută din perspectivă sociolingvistică, este un proces complex care derivă din angajarea unui număr mare de utilizatori ai rețelelor informatice de socializare care participă la schimburile de informații, păreri, atitudini și care provin din medii sociale diferite, dar și din comunități lingvistice distincte. Astfel, *social media* se convertește în mediul propice al influențelor reciproce și al schimburilor și împrumuturilor lingvistice, iar individualismul lingvistic (pe care îl considerăm o manifestare concretă a creativității lingvistice) urmat sau completat de mimetism (adoptarea imediată a noilor elemente care, dincolo de caracterul de noutate, se circumscriu unui context bine cunoscut de vorbitori, în cazul de față, utilizatori ai platformelor de socializare) duc la înnoirea permanentă a registrului lingvistic cu elemente lexicale cu caracter de noutate.

Apariția și utilizarea neologismelor în comunicare ține, pe de o parte, de necesitatea de a denumi o realitate nouă, căreia îi lipsesc semnificații, situație în care vorbim de o necesitate referențială căreia îi corespund în limbă neologismele denotative sau referențiale (în cazul de față, cele care denumesc realități noi legate de aplicațiile informatice sau socio-mediatic). Pe de altă parte, există neologisme care sunt utilizate din rațiuni expresive, de exprimare personală sau

de afișare a unei opinii cu privire la o anumită realitate cunoscută în mod obligatoriu de actanții comunicării, iar în această situație vorbim de neologisme stilistice sau expresive.

Termenul rom. *anglicism* și sp. *anglicismo* a fost adoptat pe filieră franceză (<fr. *anglicisme*), iar astăzi este consemnat în literatura de specialitate cu mai multe accepțiuni. Mioara Avram consideră *anglicismul* ca pe un tip de *străinism* sau *xenism*, care nu se restrânge la împrumuturile neadaptate și/sau inutile și pe care îl definește ca pe o „unitate lingvistică (nu numai cuvânt, ci și formant, expresie frazeologică, sens sau construcție gramaticală) și chiar tip de pronunțare sau/și scriere (inclusiv de punctuație) de origine engleză indiferent de varietatea teritorială a englezei, deci inclusiv din engleza americană, nu doar din cea britanică”¹. Într-o definiție mai clară, Adriana Stoichițoiu-Ichim se referă la anglicisme ca la „împrumuturi recente din engleza britanică și americană, incomplet sau deloc adaptate (ca atare ele se scriu și se rostesc în română într-un mod foarte apropiat sau identic cu cel din limba de origine)”². În lucrarea sa, autoarea face distincție între anglicismele *asimilate* (cele adaptate sub aspect fonetico-ortografic, morfologic și semantic) și cele *recente* provenind din engleza britanică sau americană și care sunt neadaptate sau se află în curs de adaptare, pe care le numește *anglicisme* și *americanisme*. În schimb, Georgeta Ciobanu³ adoptă pentru împrumuturile din limba engleză termeni precum: *loan-words*, *foreign-loans*, *foreign-words*, *anglicisms*, *americanisms*, cu deosebirea că *loan-words* reprezintă clasa cuvintelor adaptate la sistemul fonologic al limbii receptoare, pe când *foreign-loans* sunt împrumuturi care și-au început procesul de asimilare și adaptare, iar *foreign-words* sunt termenii neasimilați.

Platformele de socializare accesate atât în spațiul românesc, cât și în spațiul hispanic, abundă în anglicisme denotative sau „tehnice” ori conotative sau „stilistice”, care adaugă un plus de expresivitate comunicării digitalizate împreună cu alte modalități de realizare a funcției expresive a comunicării.

Anglicismele denotative

Elementele lexicale care alcătuiesc Corpusul de analiză au fost selectate de pe platformele *social media* și aparțin comunității lingvistice care accesează astfel de platforme, care le folosesc

¹ Mioara Avram, *Anglicismele în limba română actuală*, Editura Academia Română, București, 1997, p.11.

² Adriana Stoichițoiu-Ichim, *Vocabularul limbii române actuale. Dinamică, influențe, creativitate*, Editura ALL EDUCATIONAL, București, 2001, p.85.

³ Georgeta Ciobanu, *Romanian Words of English Origin*, Editura Amphora, Timișoara, 2004, p.32-33.

tot mai mult fără a le conștientiza originea. Aceasta face ca elementele lexicale să fie ușor recunoscute și adoptate, fapt ce explică versatilitatea lor, dar și tendința lor de lexicalizare.

Din punctul de vedere al întregirii în lucrările lexicografice actuale, elementele lexicale de jargon informatic și socio-mediatic (adaptate sau neadaptate la sistemul fonomorfolitic al limbii receptoare) se împart în:

a) anglicisme recunoscute, precum:rom.*blog, bloga, blogat, blogăr, blogăreală, blogărit, blogăriță, blogosferă, blogui, chatist, cibernaut, emoticon, forum, forumist, hacker, memă, nick, posta, spama, tag, tweet, Twitter, sp. back-up, bloguear, bloguero, chatear, chateo, ciberespacio, cibernauta, clic, clicar, emóticamente, tuit, tuitear, tuiteo, tuitero.*

b) anglicisme nerecunoscute sau neînregistrate:rom.*comm* (pl. *commuri*), *crăcui, deblock, dislike, emoji, fake, feisbuci, feisbucist, feisbucăreală, hackui, heticiza, tagui, unfriend, vlog, youtuber; sp. banear, emóticamente, facebookear, forear, googlear, hashtag, photoshopear, postar, postear, vlog, whatsappar, youtubero;*

După gradul de adaptare la sistemul fonomorfolitic al limbii receptoare (română, respectiv spaniolă), anglicismele informatice și socio-mediatic se clasifică în:

a) anglicisme adaptate⁴ (1) prin sufixare cu sufixe specifice limbii receptoare, dar și cu sufixe neologice, însă formate pe terenul limbii receptoare:rom. (1)*blogăreală, blogărime, blogăriță, bloguț, blogușor, blogărel, chatist, chatui, forumist, gugăli, heticiza, postac, vloguială, youtuberiță;* sau (2) prin menținerea grafiei, dar prin mutarea accentului: rom.*emoticon* (pl. emoticoane);

b) anglicisme neadaptate, care mențin atât grafia, cât și pronunția din limba sursă⁵:rom. *block, blogging, chat, deblock, dislike, Facebook, follower, hashtag, like, nickname, post, reach, scroll, tag, troll, tweet, Twitter, unfriend, vlog, wall, youtuber, sp. back-up, blog;*

c) anglicisme în curs de adaptare⁶, întrucât, până la momentul prezentei analize, (1) nu s-au impus cu o singură formă și, ca urmare, există variații ale aceluiași lexem, înregistrate sau nu în dicționare astfel sau (2) unde adaptarea este doar parțială, doar sufixarea fiind cea specifică limbii sursă. În această categorie includem:rom. (1) *bloga/blogui, blogare/ bloguire, blogăr/bloger/blogger/blogher/ blogar/ bloghist/ bloggerist/ blogangiu, blogăreală/ blogărie, blogăriță/ bloggeriță / blogheriță / blogistă / bloghistă / blogheristă, bloghism/ bloggerism,*

⁴ Loan-words. *Ibidem*, p. 32-33.

⁵ Foreign-words. *Ibidem*.

⁶ Foreign-loans. *Ibidem*.

blogistic/ bloggeristic, feisbuci / feisbucări, feisbucist / facebookist, feisbucăreală/ feisbucereală / feisbuciureală, shareui/ sharui/ sherui/ șerui, din care(2) facebookist, forwarda, hackeri, hackui, hackuit, hackerit, shareui;sp.(1) blogear/ bloguear, blogero,ra/ bloguerro,ra/ bloguero,ra, clicar/ clickear, hackear/ haquear/ jaquear, trol/ troll, tuiteo/ twitteo,tuitero,ra/ twittero,ra și (2) clickear, spamear, facebookear, facebookero, forwardear, googlear, hackear, hacktivistă, linkear, photoshopear, surfear, taggear, trolea, twittero, twittero(ra), whatsapppear, youtubero(ra).

Anglicismele informatice și socio-mediatică adaptate sau în curs de adaptare la sistemul fonomorfolologic al limbii receptoare, prin faptul că se bucură de o largă utilizare astăzi, mai ales pe rețelele de socializare (dar și în alte *media*), dar și datorită faptului că o parte din acestea sunt deja incluse în lucrări lexicografice, se subscriu clasei neologismelor interne.

În funcție de modul de formare pe terenul limbii receptoare, anglicismele informatice și socio-mediatică care fac subiectul prezentei analize și care sunt neologisme interne (formate pe terenul limbii receptoare) pot fi împărțite în:

a) neologisme interne derivative (formate prin sufixare, prefixare sau derivare regresivă), cu precizarea că cele mai multe sunt cele formate prin afixare cu sufixe autohtone sau neologice. Sunt elemente lexicale al căror caracter de noutate nu poate fi contestat, deoarece, fiind în majoritatea lor neologisme referențiale, denumesc realități noi. În această categorie includem: rom.*bana, bipăi, bloga, blogare, blogăr, blogăreală, blogărime, bloghism, blogui, bloguț, chatui, chatist, clica, feisbuci, feisbucăreală, forumist, forwarda, hacherit, hackeriță, hackuire, a heticiza, posta, postac, postare, reseta, tăgui, vloguială, youtuberiță;sp. backupear, banear, bloguear, blogueo, bloguero, chatear, chateo, facebookero, googlización, hackear, hackeo, photoshopear, postear, posteo, retuit, retuitear, surfear, taggear, trolea, troleo, tuitear, tuiteo, tuitero, tuitazo, whatsapppear, youtubero.*

O categorie aparte în cadrul neologismelor interne derivative o formează verbele aparținând jargonului informatic și socio-mediatic, care, formate pe terenul limbii populare în limbile receptoare dobândesc însușiri specifice. Astfel, în limba spaniolă, adaptarea verbelor se realizează exclusiv prin adăugarea morfemului verbal de conjugare I - *ar* la rădăcina verbală sau substantivală cu etimon englez, fie direct, fie precedat de epenteză vocalică (excepție făcând *espamear, estoquear*, care adaugă și protezarea cu *e-*). Astfel, derivate pe terenul limbii spaniole de la verbe sunt: *clicar / clickear* < engl. *click*, *lincar / linkear* < engl. *link*, *postar / postear* <

engl. *post*, *banear* < engl. *ban*, *chatear* < engl. *chat*, *crackear* < engl. *crack*, *hackear* < engl. *hack*, *lincar* / *linkear* < engl. *link*, *loguear* < engl. *log(on)*, *postar* / *postear* < engl. *post*, iar derivate pe terenul limbii spaniole de la substantive sunt: *backupear* < engl. *back-up*, *bloguear* < engl. *blog*, *facebookear* < engl. *Facebook*, *googlear* / *guglear* (cu rădăcina adaptată la sistemul grafic și fonetic) < engl. *Google*, *whatsappear* / *guasapear* (cu rădăcina adaptată la sistemul fonetic) < engl. *Whatsapp*, *instagramear* < engl. *Instagram*, *trolear* < engl. *troll*, *tuitear* (cu rădăcina adaptată grafic și fonetic) < engl. *tweet*

Așa cum se poate observa din exemplele prezentate mai sus, adaptarea acestor împrumuturi neologice la limba spaniolă s-a produs diferit, iar rezultatul circulă în paralel, în unele cazuri cu diferențieri diatopice. Astfel, în ceea ce privește formațiile neologice provenite din verbe, adaptarea s-a produs direct, fără epenteză vocalică, atunci când rădăcina s-a adaptat la sistemul grafematic și fonetic al limbii spaniole (*clicar*, *lincar*, *postar*) și prin intermedierea epentezei vocalice *-e-* sau *-ue-* atunci când s-a păstrat grafia etimonului (*clickear*, *linkear*, *chatear*, *loguear*). Spre deosebire de acestea, formațiile neologice ce provin de la substantive în limba engleză terminate în consoană sunt adaptate în limba spaniolă și incluse în clasa verbelor de conjugarea I cu ajutorul epentezei cu *-e-*, excepție făcând *forear* care provine din lexemul spaniol adaptat anterior *foro* (de *discusión*), și care nu are etimon englez (*forum*). De altfel, în urma cercetării ariei de răspândire a acestor verbe încadrate în jargonul informatic și socio-mediatic, am constatat că lexeme precum *postar* (cu o formă naturală prin atașarea directă a morfemului verbal la baza neologică) și *postear* (cu epenteză) prezintă o diferențiere diatopică, deoarece, deși niciuna din cele două forme nu este atestată lexicografic până la momentul prezentei analize, *postar* se utilizează în spaniola peninsulară vorbită, pe când *postear* se folosește în spaniola sudamericană, în țări recunoscute ca anglofile.

În limba română, adaptarea verbelor ca elemente de jargon informatic și socio-mediatic s-a făcut prin includerea acestora fie în clasa verbelor de conjugarea I, terminate în *-a*, fie în clasa verbelor de conjugarea a IV-a terminate în *-i*, cu sau fără epenteză vocalică. Pentru o mai bună analiză propunem diferențierea acestora în funcție de valoarea morfologică a etimonului neologic. Astfel, vorbim de derivate pe terenul limbii române de la verbe precum: a) elementele de jargon informatic: *bana* < engl. *ban*, *forwarda* / *forvarda* (cu adaptarea grafiei) < engl. *forward*, *updata* < engl. *update*, *gugăli* (adaptare grafematică) < engl.(to) *google* (< *Google*); b) elemente de jargon socio-mediatic: *chatui* < engl. *chat*, *tăgui* (adaptare grafematică și fonetică) <

engl. *tag*, *shareui* / *șerui* (adaptare grafematică) < engl. *share* și c) elemente de jargon informatic și socio-mediatic: *crăcui* < engl. *crack*, *hăcui* (adaptare grafematică și fonetică) < engl. *hack*. De asemenea, vorbim de derivate pe terenul limbii române de la substantive precum: a) elemente de jargon informatic: *clica* / *clicăi* < clic (< engl. *click*); b) elemente de jargon socio-mediatic: *bloga* / *blogui* < engl. *blog*, *feisbuci* / *feisbucări* (adaptare grafematică și fonetică) < engl. *Facebook*, *hateri* < engl. *hater*, *vlogui* < engl. *vlog* și c) elemente de jargon informatic și socio-mediatic: *hackeri* < engl. *hacker*.

La o atentă analiză a clasificării de mai sus, se poate constata că, dacă elementele neologice încadrate la jargonul informatic s-au adaptat și au fost lexicalizate în limba română prin încadrarea în clasa verbelor de conjugarea I, terminate în *-a* (excepție făcând verbul *a gugăli*, folosit în vorbire cu accente ludico-expressive⁷), elementele neologice încadrate la jargonul socio-mediatic (inclusiv a celor aflate la granița dintre cele informatice și socio-mediatic) au fost încadrate în clasa verbelor de conjugarea a IV-a, conjugare specifică limbii populare.

b) neologisme interne compoziționale, formate prin:

1. compunere cu afixoide (prefixoide sau sufixoide), de tipul: rom. *antihacker*⁸;
2. compunere cu neoafixe: rom. *cibersex*, *ciberspațiu*, sp. *ciberespacio*;
3. compunere propriu-zisă/ din cuvinte întregi: rom. *blogosferă* (calc din engl. *blogosphere*), *hashtag Rezist*, *rețea socială*; sp. *blogoesfera*, *googleadición*, *googleadicto*, *muro de Facebook*, *pirata informático*, *red social*;
4. compunere prin contaminare (prin trunchiere aleatorii și contopire), având ca rezultat formarea de cuvinte-valiză sau *blends*: rom. *blogoree*, *cibernaut*, *internaut*, sp. *hacktivismo*, *hacktivista*, *infoesfera*, *internauta*, *netiqueta* (calc din engl. *netiquette*), *netizen*, *ofimático*;

⁷ Rodica Zafiu îi dedică acestui element neologic cu accente expresive un articol de sine-stătător în publicația „România literară”, subliniind originea sa din verbul englezesc *to google* (format prin conversiune de la substantivul *Google*), cu corespondenți adaptați în diferite limbi, cum ar fi: fr. *googler*, it. *googlare*, port. *googlar*. Verbul este încadrat în limba română în clasa verbelor de conjugarea a IV-a, în *-i*, cu sufixul *-esc*, cea care caracterizează registrul familiar-argotic. Rodica Zafiu, *Păcatele limbii. A gugăli*, în „România Literară”, nr. 29, 2004, disponibil pe URL: http://www.romlit.ro/index.pl/a_gugali.html, la data de 16.08.2018.

⁸ Compunerea lui *antihacker* este una internă, ceea ce a dus la considerarea acestui neologism drept „fals anglicism”, precizare cu care apare și în DCR₂₀₁₃.

5. neologisme interne formate prin procedee mixte: siglare+compunere: rom. *memă*, siglare + sufixare: rom. *IT-ist*);

6. neologisme interne rezultate din trunchiere: sp.*selfi*, *zappin*, sau rezultate din trunchiere cu morfem de plural sau de gen în limba receptoare: rom. *comm* (< engl. *comment*) cu forma de plural *commuri*, *nick* (< engl. *nickname*), cu forma de plural *nick-uri*, *admin* (< *administrator*), cu forma de feminin *admină*;

Cât privește anglicismele neadaptate de tipul *ban*, *click*, *like* etc., numite și *foreign-words* (G. Ciobanu), *anglicismos crudos* (María Vázquez Amador)⁹, *palabras cita* (Manuel Álvar Ezquerra)¹⁰, acestea formează, împreună cu verbe din limba receptoare, unități frazeologice care aparțin exclusiv jargonului informatic și socio-mediatic (rom. *a da ban*, *a da block*, *a face/ da click*, *a da delete*, *a da like*, *a da share*, *a da tag*, *a da unfriend*, sp. *hacer/ dar click*, *dar like*, *dar tag*) și care descriu operațiuni efectuate pentru comunicarea pe rețelele de socializare.

Structura care stă la baza acestor unități frazeologice poate fi considerată, pentru limba română *a da clic/ a face clic* și pentru limba spaniolă *dar clic/ hacer clic*, elemente sintagmatice formate cu verbul rom. *a da/ sp. dar* sau rom. *a face/ sp. hacer*, unde *dar clic* aparține, mai degrabă, registrului familiar, *hacer clic* apărând cu o frecvență mai mare în lucrări de specialitate din sfera informaticii. În vorbirea curentă, *a da clic* pe (o iconiță sau pe un *link*) este mai des întâlnit, ceea ce l-a impus în uz și a făcut ca acesta să fie folosit la toate modurile și timpurile verbale, defavorizând corespondentul *a clică*, preferat mai degrabă la infinitiv. Astfel, formularea *dați clic pe...* este mai des întâlnită și pare mai naturală decât *clicăți pe...*, ceea ce ne îndreptățește să afirmăm că s-a convertit într-o structură-șablon pentru celelalte unități sintagmatice specifice jargonului socio-mediatic. Este de observat că verbul rom. *a da* și sp. *dar* sunt utilizate tranzitiv, complinirea verbală fiind asigurată în exclusivitate din anglicisme neadaptate, unde elementul străin neadaptat este, de regulă, un substantiv format prin conversiune de la verbul care exprimă operația propriu-zisă în limba sursă¹¹. De altfel, așa cum

⁹María Vázquez Amador, *El tratamiento de un corpus de la prensa mexicana del siglo XX en los diccionarios de la RAE*, în „Anuario de Letras. Lingüística y Filología”, vol. III, 2, 2015, p.274.

¹⁰ Manuel Álvar Ezquerra, *La formación de palabras en español*, 8ª edición, Editorial Arco Libros, Madrid, 2012, p.15.

¹¹*A da spam* este folosit mai mult în jocuri decât pe rețelele de socializare, *tag* este un substantiv care a dat, prin conversiune, verbul engl. *to tag*, iar *unfriend* este o formație nouă și a fost alcătuită prin atașarea artificială și *ad hoc* a prefixului *un-* la substantivul *friend* doar pentru a fi folosită în rețelele de socializare, în special pe platforma Facebook.

se poate observa, elementele sintagmatice sunt mai bine reprezentate în limba română (*a da ban, a da block, a da deblock, a da delete, a da like, a da dislike, a da share, a da spam, a da tag, a da unfriend*) decât în limba spaniolă unde s-au impus, mai degrabă, corespondenți autohtoni, excepție făcând doar *dar like* și, pe alocuri, *dar tag*, deși nu circulă cu aceeași frecvență ca în limba română.

Pe lângă acestea, neologisme referențiale sunt și neologismele semantice care provin din calcuri lexicale sau semantice care, în limba sursă, au cunoscut un proces de resemantizare, cu ajutorul metaforei sau a metonimiei, de adăugare a unui sens neologic unui cuvânt existent deja în limbă, cu scopul de a denumi realități noi legate de sfera noilor tehnologii și a noilor media. Astfel, au apărut cuvinte în limba engleză precum: *mouse, wall, status, site, to surf, troll, virus* etc., preluate apoi în limbile receptoare: rom. *perete, virus, a naviga, vierme* (informatic) sau în sp. *pared, sitio, navegar, gusano, nube, virus, portal, etc.*

Anglicismele stilistice sau expresive

Prezența tot mai accentuată a anglicismelor pe rețelele de socializare este strâns legată de comunicarea digitalizată a cărei funcție expresivă se realizează și cu ajutorul inserării anglicimelor stilistice, dar și a celor denotative sau tehnice care suferă un proces de extindere semantică.

Manuel Casado Velarde e de părere că neologismul stilistic, numit de autor *neologismo estilístico o literario*¹² este cel mai expus efemerității sau transformării sale în *hápax*¹³, sau în ceea ce numește autorul drept *voz rara* („cuvânt ciudat”)¹⁴. De asemenea, multe au un corespondent în limba de comunicare pe rețelele de socializare și sunt, pe de o parte, expresia erudiției, dar și a snobismului.

Expresivitatea anglicismelor de pe rețelele de socializare apare la diferite nivele, după cum urmează:

1. La nivel grafic, prin adaptarea anglicismului la sistemul fonetic al limbii de comunicare, care se manifestă prin:

¹²Manuel Casado Velarde, *La innovación léxica en el español actual*, 2ª edición, Editorial Síntesis, Madrid, 2017, p. 22.

¹³Cuvânt sau expresie care este atestată o singură dată în limbă, la un autor sau într-un text. *Ibidem*, p.23.

¹⁴*Ibidem*, p. 23.

a) modificarea grafiei cuvântului sp. *friki* (< engl. *freaky*) sau modificarea grafiei și trunchiere: sp. *el feis* (< *Facebook*);

b) modificarea grafiei rădăcinii cuvântului, la care se adaugă un sufix neologic: *feșănistă* (*feșăn* < engl. *fashion* + suf. *-istă*) sau verbal: *a hăcui* (*hăc* < engl. *hack* + suf. vb. *-(u)i*), care apare folosit în loc de *a hackui* (corect *hack-ui*), cu o vădită intenție ironică sau ludică de creare a unui joc de cuvinte bazat pe omonimia acestuia (*Lui X i-au hăcuit contul de Facebook...*);

c) modificarea grafiei cuvântului prin repetarea unei vocale, cu intenția vădită de a exprima sentimente de apreciere: *cutee* (< engl. *cute*);

2. La nivel morfologic, includem acele situații care țin de morfologia derivațională și compozițională cu accente expresive și care se realizează preponderent prin:

a) adăugarea unui sufix autohton de sorginte populară la o rădăcină străină: rom. *postac* (engl. *post* + suf. *-ac*), sp. *tuitazo* (engl. *tweet*/sp. *tuit* + *-azo*, sufix augmentativ: „Vaya tuitazo!” / „Halal tweet!”) sau la o rădăcină adaptată grafic, cum ar fi: *feisbucăreală* (engl. *Facebook* + *-(ăr)eală*), cu variantele *feisbuciureală*, *feisbucereală*, *blogangiu* (< engl. *blog* + *a(n)giu*);

b) adăugarea unui sufix străin cuvintelor proprii limbii de comunicare, ca în situația elementelor de jargon informatic și socio-mediatic care, prin afixare, dobândesc un sens peiorativ evident, ca în rom. *blogar*, *bloghist*, *facebookist* (ca în sintagma *postac facebookist*), *blogherist*, *trollist*, *vlogheriță*, *gossipist*¹⁵ derivate cu sufixe neologice și formate pe terenul limbii române;

c) compunerea propriu-zisă, cu sintagme de sine-stătătoare, precum *postac facebookist*, *viermi de Facebook*, *prostituat virtual*; compunere prin hipotaxă: *haștagfărădințerezist* (cu referire la o persoană în vârstă care a aderat la valorile generației Hashtag); compunere prin juxtapunere completată de derivare: *românomessengeristic* (ca în „stilul românomessengeristic”). O formă deosebit de expresivă bazată pe trunchiere este compunerea care are ca rezultat formarea de cuvinte-valiză. Multe din acestea pot fi încadrate în categoria anglicismelor expresive deoarece cel puțin unul din formanți este un cuvânt preluat din limba engleză și reprezintă elementul-cheie în descifrarea sensului ocazionalismelor compoziționale: *Facefood* (< engl. *Facebook* + engl. *fast food*, ca în „Facefood de România”, numele unui local din Botoșani), *blogoflender* (< engl. *blog* + *ciocoflender*, cu referire la o

¹⁵Adriana Stoichițoiu-Ichim, *op.cit.*, p. 91.

persoană care face comentarii pe bloguri, fără a deține unul), *bloguli* (< engl. *blog* + *moguli*, *moguli* (de presă) care își deschid propriul blog), *yahooliganism* (< engl. *Yahoo* + engl. *hooliganism*/ rom. *huliganism*), sau formațiile spaniole cum sunt: *googlización* (< engl. *Google* + *globalización*), *facebookización* (< engl. *Facebook* + *globalización*), *egotwista* (< lat. *ego* + engl. *Twitter* + *-ista*, sufix spaniol), *illtwiterato* (< engl. *illiterate* + engl. *Twitter* + *-ato*, sufix adaptat după sufixul spaniol *-ado*)¹⁶.

3. la nivel sintagmatic, putem vorbi de anglicisme stilistice sau expresive în cazul în care într-o expresie se inserează un anglicism, iar sensul este unul stilistic și nu denotativ, ca în expresia rom. *a-i da cuiva cu delete*, cu sensul de a pleca dintr-un loc: „Hai, dă-i cu delete!”;

4. la nivel frastic apar cele mai multe situații de inserare a anglicismelor stilistice sau expresive și care pot fi împărțite în două situații distincte:

1) cea legată de inserarea cuvântului neologic în comunicare ca expresie a funcției fatice sau ca realizare a comutării de cod intrapropozițională: „*Omg*, mă spamează la mate!”, „Bine, *bro!*”, „*WTF?*”, „*Cu targetul* cum stai?”;

2) prin utilizarea elementelor de jargon socio-mediatic în sens stilistic, prin intermediul personificării: „Băi, *Feibuce*, de ce te încapățânezi [...] mi-ai zgâriat retina cu «actualizările de stare».», „Hei, *nenea Facebook*, [...]”.

5. La nivel semantic putem vorbi de anglicisme semantice expresive în situația utilizării unor neologisme denotative cărora li s-au atașat sensuri noi, prin extindere semantică. Ilustrative în acest sens sunt o serie de verbe referențiale incluse în categoria neonomimelor care, prin transformarea lor în verbe reflexive, și-au mărit aria semantică, urmare a raportării lor la o realitate culturală nouă. În această categorie includem verbe precum: *a se seta* (*a se seta pe ceva*, *a se seta la cap*, *a se seta pe un obiectiv*), *a (se) reseta* (*a-și reseta creierul*, dar și *a-și reseta prioritățile*).

De asemenea, unele neologisme (pot fi și calcuri lexico-semantice) și-au amplificat sau și-au modificat semnificatul prin metaforizare: expresia sp. *perder cobertura* poate însemna „a nu mai avea acoperire” sau „a se izola, a se închide în sine sau a dormi”, expresia rom. *a-și încărca bateriile* / sp. *cargar baterias* este folosit tot mai des cu sensul metaforic de „a se odihni, a se relaxa”.

¹⁶ Exemplele *egotwista* și *illtwiterato* au fost preluate de pe URL: https://www.clan_leyenda.foroes.org/t8_abreviaturas-y-acronimos.html și de pe <https://www.glosarios.servidor-alicante.com/twitter.html>, la 13.10.2018.

Concluzii

Platformele *social media* sunt un foarte bun canal de transmitere a inovațiilor lingvistice, rapid și transparent în același timp, ceea ce face ca identificarea originii sau a locului de formare a multora din inovațiile lingvistice, cum sunt cele aparținând jargonului informatic și socio-mediatic, să fie dificil de realizat. Însă, cu siguranță, acestea s-au format din necesitatea de a denumi realități noi, iar lipsa unor corespondenți explică oarecum atitudinea anglofilă manifestată în adaptarea lor, pe terenul limbii receptoare, cât mai apropiată de etimon.

Se poate afirma astăzi că globalizarea are efecte și la nivelul schimburilor lingvistice ce derivă din cele sociale, culturale, economice și politice între națiuni, mai ales pe teren european unde limba engleză este una din limbile oficiale ale Uniunii Europene și una care se impune tot mai mult prin obligativitatea studierii ei în școli. Pornind de la schimburile oficiale din cadrul administrației și continuând cu difuzarea în mediile audio-vizuale, inserarea anglicismelor în comunicare se extinde tot mai mult la nivelul limbii vorbite, fapt evident în schimburile verbale din cadrul *social media*, unde sunt prezente elemente lexicale ce contribuie la realizarea tuturor funcțiilor limbajului, de la funcția referențială, la cea fatică, metalingvistică și, mai ales, expresivă.

Anglicismele informatice și socio-mediatic adoptate recent în limbile română și spaniolă cu scopul de a servi comunicării în cadrul platformelor sociale de tipul Facebook[®] sau Twitter[®] se află într-un proces continuu de adaptare la sistemul fonomorfologic al limbii receptoare și oferă, astfel, un teren propice inovării lingvistice prin derivare, compunere, schimbare a valorii morfologice sau extindere semantică. După cum se poate observa din analiza care stă la baza prezentului studiu, cu cât un anglicism este mai nou, cu atât el prezintă mai multe variante grafice sau morfologice, ceea ce denotă instabilitate și variabilitate și face tot mai dificilă lexicalizarea lui. Pe de altă parte, unele anglicisme informatice și socio-mediatic rămân să fie utilizate în forma neadaptată sau intră, cu forma originală, în alcătuirea unor unități sintagmatice împreună cu elemente lexicale din limba receptoare. Spre deosebire de anglicismele denotative, cele expresive își activează sensul prin raportare la context și ajung să fie utilizate cu scopul de a exprima atitudinea vorbitorului față de o realitate contextuală cunoscută de toți participanții la comunicare.

Frecvența cu care anglicismele informatice și socio-mediatică recente sunt utilizate în comunicarea digitalizată de pe platformele de socializare a dus la recunoașterea unora din acestea de către Academia Regală Spaniolă și la includerea în Dicționarul Academiei Regale Spaniole numit până de curând DRAE (*Diccionario de la Real Academia Española*) astăzi cunoscut ca *Diccionario de la Lengua Española* (DLE₂₀₁₄) (de exemplu, *chatear*, *bloguear*, *tuítear*, *retuítear*) și în Dicționarul Explicativ al Limbii Române, ediția revizuită și adăugită (DEX₂₀₁₆), dicționar editat sub egida Academiei Române, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al Rosetti” București.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

LUCRĂRI LEXICOGRAFICE:

Pentru **limba română**:

- DCR₂₀₁₃ – DIMITRESCU, Florica (coord.), CIOLAN, Alexandru, LUPU, Coman, *Dicționar de cuvinte recente*, ediția a III-a, Editura Logos, București, 2013.
- DEN₂₀₀₉ – BUSUIOC, Monica Mihaela, PĂUN, Maria, ȘTEFĂNESCU-GOANGĂ, Zizi, *Dicționar esențial de neologisme* (DEN), Editura Corint, București, 2009.
- DEX₂₀₀₉ (online) - Dicționar Explicativ Român (2009), disponibil pe <https://www.dexonline.ro.html>.
- DOOM₂₀₀₅- VINTILĂ-RĂDULESCU, Ioana (coord.), *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, Ediția a II-a revizuită și adăugită, Editura Univers Enciclopedic, București, 2005.
- NDULR₂₀₁₇ – OPREA, Ioan, PAMFIL, Carmen-Gabriela, RADU, Rodica, ZĂSTROIU, Victoria, *Noul dicționar universal al limbii române*, Ediția a V-a, revăzută, Editura Litera, București, 2017.

Pentru **limba spaniolă**:

- DLE₂₀₁₄ (online) - *Diccionario de la Lengua Española*, Ediția a XXIII-a, 2014, online, disponibil pe <https://www.dle.rae.es.html>.
- CDUEA₂₀₁₂–*Clave. Diccionario de uso del español actual*, Ediția a IX-a, Editura SM Internacional, Madrid, 2012.
- NDA₂₀₀₉ – RODRÍGUEZ GONZÁLES, Félix, LILLO BUADES, Antonio, *Nuevo diccionario de anglicismos*, Editorial Gredos, Madrid, 2009.
- OBNEO – *El Diccionario de neologismos online*, disponibil pe <https://www.obneo.iula.upf.edu/spes.html>.
- NEOMA (online) –SÁNCHEZ MANZANARES, Carmen (coord.), AZORÍN FERNÁNDEZ, Dolores, SANTAMARÍA PÉREZ, María Isabel, *Diccionario de*

neologismos del español actual, Ediciones de la Universidad de Murcia, 2015, disponibil pe <https://www.um.es/neologismos.html>.

BIBLIOGRAFIE:

- ÁLVAR EZQUERRA, Manuel, *La formación de palabras en español*, 8ª edición, Editorial Arco Libros, Madrid, 2012.
- CARTER, Ronald, *Language and Creativity: the art of common talk*, Routledge, London and New York, 2004.
- CASADO VELARDE, Manuel, *La innovación léxica en el español actual*, 2ª edición actualizada y aumentada, Editorial Síntesis, Madrid, 2017.
- CERESO, José M. (coord.), *La blogosfera hispana: pioneros de la cultura digital*, Fundación France Telecom España, Madrid, 2006.
- CIOBANU, Georgeta, *Anglicisme în limba română*, Editura AMPHORA, Timișoara, 1996.
- DIMITRESCU, Florica, *Dinamica lexicului românesc – ieri și azi*, Clusium Logos, Cluj-Napoca și București, 1995.
- DRUȚĂ, Inga, *Neologismul în structura stilistică a limbii române actuale*, Institutul de Filologie al Academiei de Științe a Moldovei, Centrul Național de Terminologie, Chișinău, 2007.
- GUERRERO SALAZAR, Susana, MEDINA GUERRA, Antonia M^a (coords.), *Lengua española y medios de comunicación: norma y uso*, VG Ediciones, Málaga, 2005.
- PANĂ DINDELEGAN, Gabriela (coord.), *Aspecte ale dinamicii limbii române actuale*, Editura Universității din București, București, 2002.
- PAREDES GARCÍA, Florentino *et al.*, *El libro del español correcto: claves para hablar y escribir bien en español*, Editorial Espasa Libros, Instituto Cervantes, Barcelona, 2012.
- SÁNCHEZ MANZANARES, Carmen, AZORÍN FERNÁNDEZ, Dolores (Eds.), *Estudios de Neología del Español*, Ediciones de la Universidad de Murcia, Servicio de Publicaciones, Murcia, 2017.
- VÁZQUEZ AMADOR, María, *El tratamiento de un corpus de la prensa mexicana del siglo XX en los diccionarios de la RAE*, în „Anuario de Letras. Lingüística y Filología”, vol. III, 2, 2015, p.274 – 285.
- ZAFIU, Rodica, *Păcatele limbii. A gugăli*, în „România Literară”, nr. 29, 2004, disponibil pe URL: http://www.romlit.ro/index.pl/a_gugali.html.